

Rodzice 6- i 7-latków o swoich dzieciach

Dzieci w opinii rodziców czują się dobrze i są ogólnie zadowolone z życia, bez względu na to, czy poszły do szkoły, czy zerówki. Rodzice nie zaobserwowali różnic w dobrym samopoczuciu dziecka związanych z typem placówki („zerówka”, szkoła), w której dziecko się znalazło.

Przypomnijmy, że *Badanie 6- i 7-latków na starcie szkolnym* zostało zrealizowane przez Instytut Badań Edukacyjnych w dwóch etapach – jesienią roku 2012 i wiosną roku 2013. Dwukrotnie dokonywano więc pomiaru umiejętności matematycznych dzieci oraz umiejętności związanych z nauką pisania i czytania. Wiosną 2013 roku rodzice badanych dzieci wypełniali ankiety zawierające pytania na temat funkcjonowania społeczno-emocjonalnego dziecka. Natomiast dwukrotnie pytano rodziców o placówkę, do której uczęszcza dziecko, ich opinie na jej temat oraz na temat ich decyzji co do edukacji dziecka.

W pierwszym etapie badaniami objęto 3029 opiekunów, w drugim – 2861 (czyli tyle samo, co dzieci).

Wnioski z ankiet

Informacje na temat funkcjonowania dzieci pozyskiwano od rodziców i, co za tym idzie, należy je traktować jako subiektywne przekonania, które odzwierciedlają ich sposób postrzegania dziecka. Obserwowane różnice pomiędzy dziećmi z różnych ścieżek edukacyjnych w zakresie wytrwałości czy różnych wskaźników jakości życia były niewielkie. Wyniki te wskazują, że w odczuciu rodziców dzieci na różnych ścieżkach edukacyjnych funkcjonują podobnie i obserwowane różnice, np. związane z przejściem z przedszkola do szkoły lub zmianami związanymi z wiekiem, są bardzo małe. Należy oczywiście pamiętać, że pomiar funkcjonowania społeczno-emocjonalnego odbył się tylko jednokrotnie – wiosną 2013 r. i nie badano zmian, jakie zachodziły pod tym względem u tych samych dzieci w trakcie trwania roku szkolnego.

Funkcjonowanie społeczno-emocjonalne dzieci 6- i 7-letnich

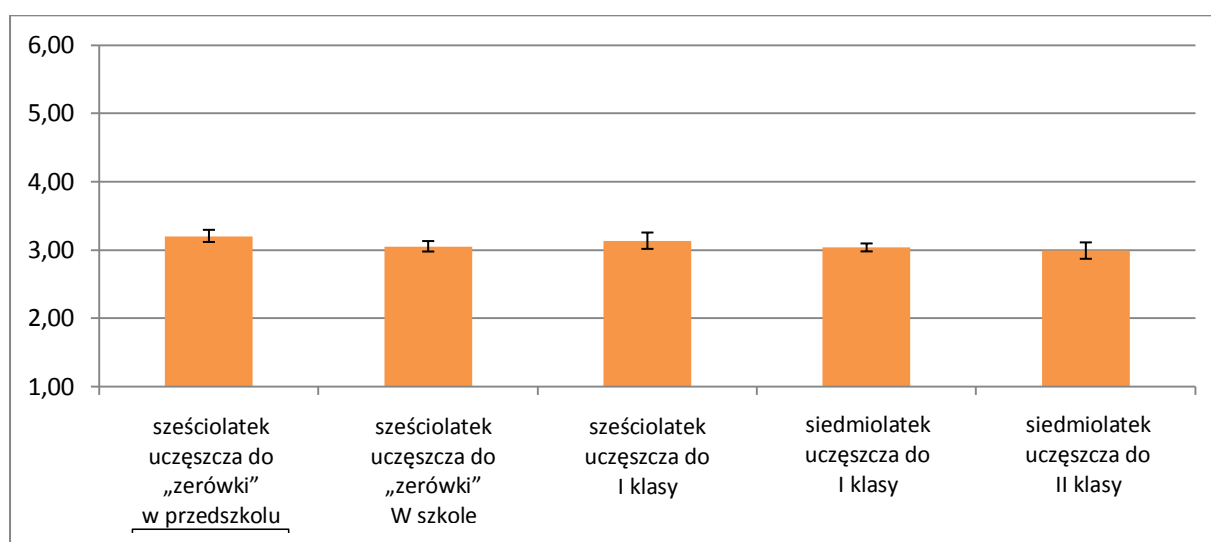
Różnice pomiędzy dziećmi 6- i 7-letnimi w zakresie wytrwałości, relacji społecznych i dobrostanu psychicznego praktycznie nie istnieją (są tak małe, że w granicach błędu statystycznego).

Kwestionariusz Zachowań Dziecka¹

Odpowiedzi, jakich udzielali rodzice na poszczególne pozycje kwestionariusza, umożliwiły ocenę funkcjonowania dziecka według trzech skal:

- Pierwsza, odnosząca się do **ciekawości i pewności** siebie, obejmuje pozycje świadczące o tym, że dziecko jest twórcze i zainteresowane wieloma różnymi sprawami, chętnie zabiera głos i swobodnie zadaje pytania.
- Druga odnosi się do **umiejętności społecznych** i obejmuje pozycje dotyczące zachowania dziecka w kontaktach z innymi, zarówno dorosłymi, jak i rówieśnikami, oraz przestrzegania reguł społecznych.
- Trzecia to skala **wytrwałości w działaniu**, składa się z pozycji, które odnoszą się do zachowań związanych z umiejętnością utrzymania uwagi i koncentracją na wykonywanej czynności.

Przeprowadzone analizy nie wykazały istotnych różnic w zakresie wyników na skali ciekawości i pewności siebie oraz umiejętności społecznych pomiędzy dziećmi różniącymi się ścieżkami edukacyjnymi. Jedyne niewielkie zaobserwowane różnice dotyczyły skali **wytrwałości**. Zostały one przedstawione na wykresie 1. Należy jednak zaznaczyć, iż różnice te były bardzo małe (o bardzo małej sile efektu). Obserwowane niewielkie różnice w zakresie wytrwałości mogą wiązać się z faktem, iż rodzice dzieci z II klasy dostrzegają zmianę zachowania dziecka w kontekście pojawiających się nowych zadań szkolnych, które wymagają od niego większej koncentracji i większego zaangażowania.

Rysunek 1. Wyniki na skali wytrwałości w pięciu grupach (min. 1 – max. 6). Wąsy na wykresie przedstawiają 1,96 błędu standardowego powyżej i poniżej średniej

Kwestionariusz Jakości Życia Dziecka²

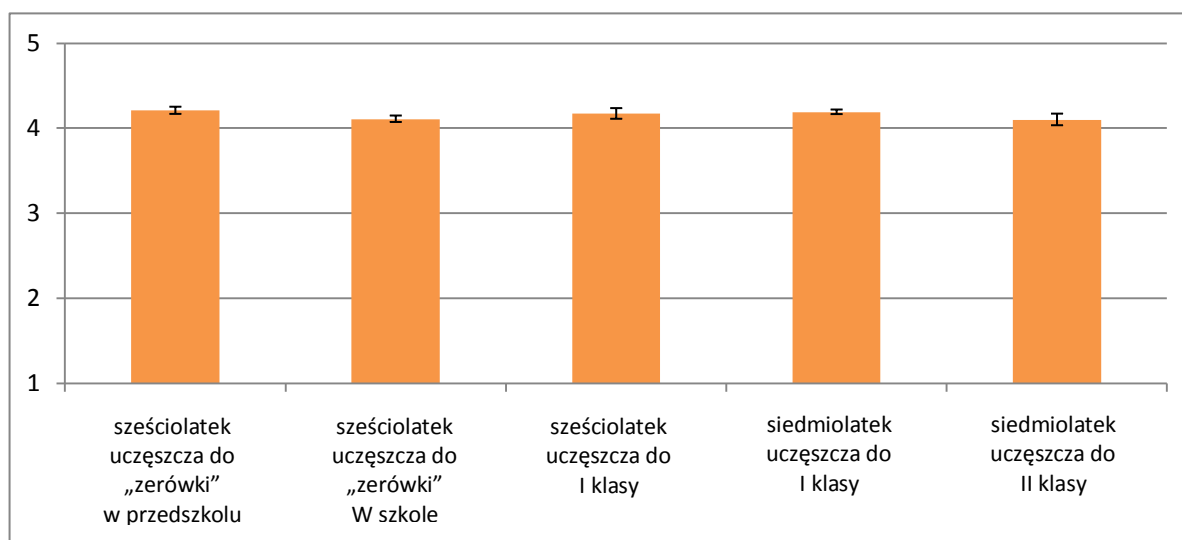
¹ Autorzy: P. Żylicz, P. Rycielski i A. Wadławiak

Kwestionariusz ten składa się z 40 pozycji. Autorzy kwestionariusza wyróżnili 4 wymiary dotyczące różnych aspektów oceny jakości życia dziecka:

- Pierwszy dotyczy **dobrostanu psychicznego** i odnosi się do emocji przeżywanych przez dziecko i dominującego nastroju.
- Drugi dotyczy **kondycji fizycznej**, np. jego samopoczucia i występowania ewentualnych dolegliwości.
- Trzeci odnosi się do **relacji społecznych**, czyli jakości kontaktów z innymi dziećmi i dorosłymi.
- Czwarty służy do diagnozy jakości **codziennego funkcjonowania** dziecka i odnosi się do tego, jak dziecko funkcjonuje w szkole/przedszkolu i w domu.

Przeprowadzone analizy wykazały niewielkie różnice pomiędzy dziećmi z różnych grup edukacyjnych w zakresie trzech z czterech wymiarów jakości życia. Podobnie jak w odniesieniu do wcześniej analizowanej skali wytrwałości, również w przypadku oceny jakości życia różnice pomiędzy dziećmi z poszczególnych grup były bardzo małe.

W zakresie **dobrostanu psychicznego** podstawowe różnice między analizowanymi grupami również są nieznaczne, z bardzo niewielkim obniżeniem średniej wartości w II klasach. Wyniki w poszczególnych grupach zostały przedstawione na rysunku 2.

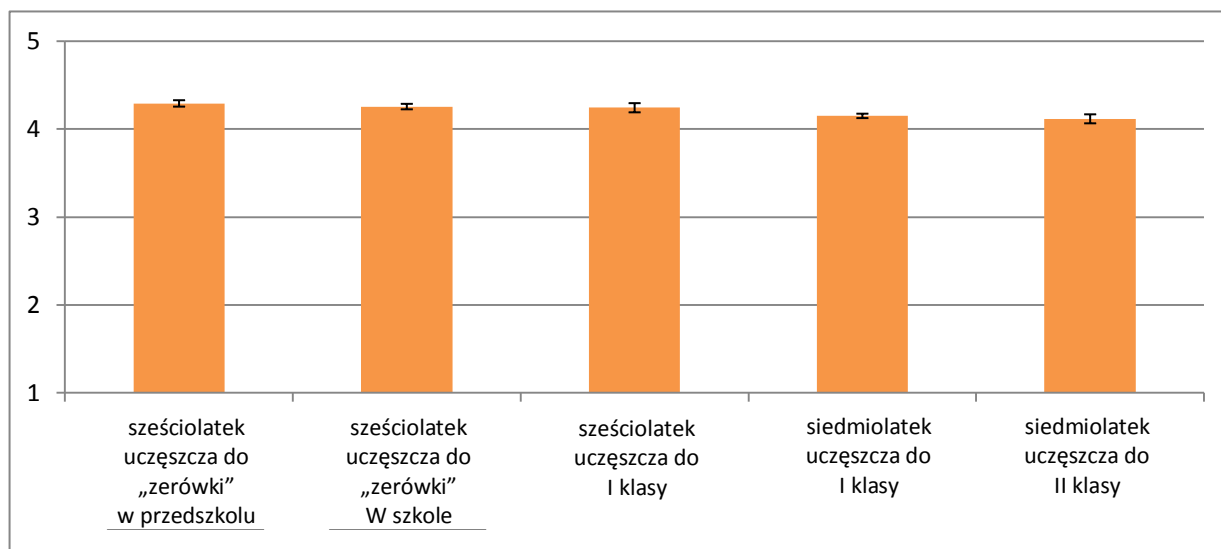

Rysunek 2. Wyniki na skali dobrostanu psychicznego w pięciu grupach (min. 1 – max. 5). Wąsy na wykresie przedstawiają 1,96 błędu standardowego powyżej i poniżej średniej

Pod względem **jakości relacji społecznych** nieco niższe wyniki w porównaniu z pozostałymi grupami uzyskały dzieci siedmioletnie, zarówno te uczęszczające do klasy I, jak i te z klasy II –

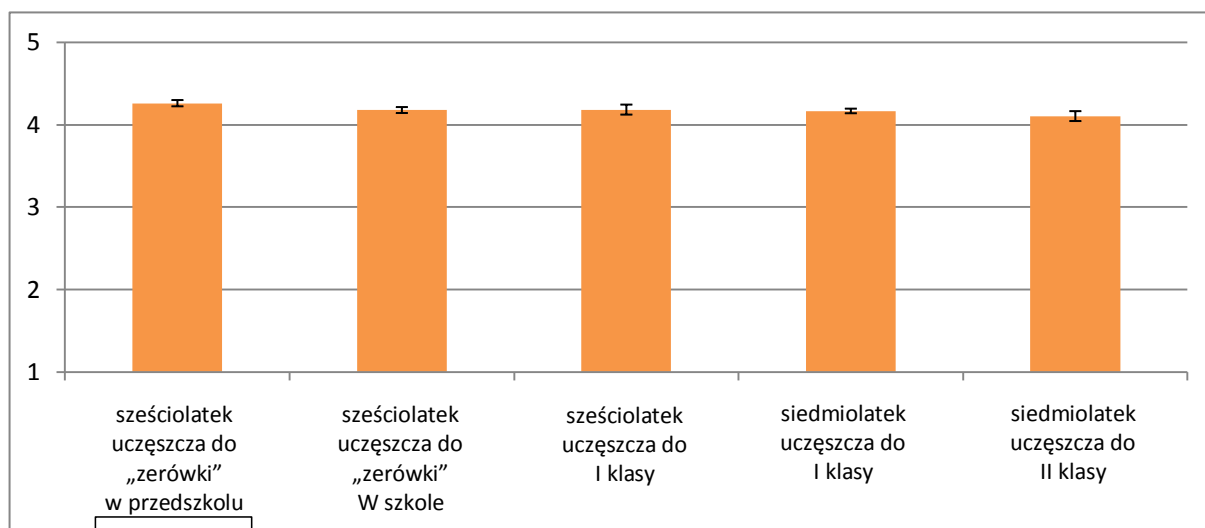
² Przetłumaczony i zaadaptowany do polskich warunków przez A. I. Brzezińską i M. Stolarską (1998) na podstawie oryginalnego Kwestionariusza KINDL przygotowanego przez U. Ravens-Sieberer (1998).

jednak różnice te również były niezwykle małe. Wyniki w poszczególnych grupach zostały przedstawione na rysunku 3.

Rysunek 3. Wyniki na skali jakości relacji społecznych w pięciu grupach (min. 1 – max. 5). Wąsy na wykresie przedstawiają 1,96 błędu standardowego powyżej i poniżej średniej

W zakresie **codziennego funkcjonowania** obserwowane różnice również były niewielkie, z nieznacznie obniżonym średnim wskaźnikiem w II klasach szkół podstawowych. Wyniki w poszczególnych grupach zostały przedstawione na rysunku 4.

Rysunek 4. Wyniki na skali jakości życia – codzienne funkcjonowanie w pięciu grupach (min. 1 - max. 5). Wąsy na wykresie przedstawiają 1,96 błędu standardowego powyżej i poniżej średniej

W odniesieniu do wszystkich analizowanych skal opisujących funkcjonowanie społeczno-emocjonalne istotne różnice pomiędzy dziećmi z poszczególnych ścieżek edukacyjnych były **bardzo małe**. Warto zauważyć, że średnie wyniki dla każdej ze skal dobrostanu we

wszystkich pięciu grupach wynosiły powyżej 4. Zatem w opinii rodziców często występujące zachowania dziecka wskazują na to, że jego aktualny dobrostan jest wysoki.

Badanie 6 i 7 latków na starcie szkolnym prowadzone było przez Zespół Szkolnych Uwarunkowań Efektów Kształcenia IBE w ramach projektu systemowego pt. „Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.